

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 4C/21/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514200900
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavel Ištók
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2018:2514200900.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany v konaní pred sudcom Mgr. Pavlom Ištókom v spore žalobcov: 1/ X. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XXX, Z. zastúpený: J. A., nar. XX.XX.XXXX, J. XXXX/X, XXX XX J. a 2/ A. I., nar. XX.XX.XXXX, obaja, proti žalovanej: A. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/XX, Z., zastúpená JUDr. Alenou Korpášovou, advokátkou, Rázusova 11, Piešťany, o určenie neplatnosti právneho úkonu, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh žalobcov 1/ a 2/ na prerušenie konania zamietla.
- II. Súd žalobu zamietla.
- III. Žalovaná má voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia 1. a 2. (ďalej aj "žalobcovia") sa podaným návrhom zo dňa 10.02. 2014 (došlým súdu dňa 11.02.2014) domáhali, aby súd určil, že Darovacia zmluva uzatvorená medzi žalobcami 1. a 2. ako darcami a žalovanou ako obdarovanou zo dňa XX.XX. XXXX, predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/2-ica k nehnuteľnostiam, a to k rodinnému domu súp. č. XXXX, stojaceho na parc. registra ". č. XXXXX/XX a k parc. reg. ". č. XXXXX/XX o výmere 807 m2 - zast. plochy a nádvoria a parc. reg. ". Č.. XXXXX/XX o výmere 1963 m2 - zastavané plochy a nádvoria, všetko v obci a kat. úz. Z.W., zapísané na LV č. XXXX (ďalej aj "nehnuteľnosti") nebola platne uzatvorená a je preto neplatná; zároveň sa domáhali náhrady trov konania.

2. V rovnaký deň podali žalobcovia aj návrh na vydanie predbežného opatrenia (ktorý bol uznesením č. k. 4C/21/2014-15 zo dňa 03.03.2014, právoplatným dňa 25.03.2014, zamietnutý).

3. Vecne žalobcovia návrh vo veci samej odôvodnili tým, že ako manželia v mesiaci S.C. XXXX pod psychickým tlakom a v časovej tiesni uzatvorili s žalovanou ako obdarovanou darovaciu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/2-ica vzhľadom k celku k rodinnému domu súp. č. XXXX, stojaceho na parcele reg. ". Č.. XXXXX/XX, k pozemkom - parc. reg. ". č. XXXXX/XX o výmere 807 m2 - zastavané plochy a nádvoria a parc. reg. ". č. XXXXX/XX o výmere 193 m2 - zastavané plochy a nádvoria, nachádzajúce sa v kat. úz. a obci Z., všetky nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX. Vklad vlastníckeho práva bol povolený rozhodnutím F. Ú.X., D. F. zo dňa XX.XX.XXXX.

4. V ďalšom uviedli, že žalovaná je I. B. ich syna X. I. (a A. U. K. A.), pričom ich S. je od XX.XX.XXXX väzobne stíhaný. Podľa žalobcov k uzatvoreniu darovacej zmluvy malo dôjsť na základe naliehania odporkyne, ktorá ich vohnala do časovej tiesne a tak im znemožnila dôkladné zváženie ich rozhodnutia. Uzatvorením predmetnej darovacej zmluvy žalovaná podmieňovala pomoc synovi žalobcov v podobe zabezpečenia advokátskych služieb, výsledkom ktorých malo byť prepustenie ich syna z väzby, pričom im v tom čase oznámila, že advokát, ktorého ich synovi žalovaná sama zvolila, odmieta ich syna naďalej obhajovať z dôvodu neposkytnutia ďalšej finančnej zálohy za obhajobu. Ďalšie finančné prostriedky na obhajobu ich syna mala žalovaná poskytnúť na základe darovania 1/2-ice predmetných nehnuteľností;

ich syn je však aj naďalej väzobne stíhaný a už niekoľko mesiacov má štátom ustanoveného obhajcu. Psychicky ich výrazne ovplyvnila a napriek ich prosbe im neposkytla časový priestor na uváženie si tohto právneho úkonu - uzatvorenia darovacej zmluvy.

5. Žalobcovia ďalej poukázali na tú skutočnosť, že vybavenie synovej obhajoby za darovanie majetku im žalovaná oznámila až v deň podpisu Darovacej zmluvy, bez možnosti oboznámiť sa obsahom a dôvodmi darovacej zmluvy, keďže vec uzatvorenia darovacej zmluvy podľa odporkyne neznesla odklad, keď podľa nej ich syn bez obhajcu môže dopadnúť veľmi zle, čo pochopili tak, že ak syn bude vypovedať bez obhajcu, respektíve bez zvoleného obhajcu, tak už túto výpoveď nebude môcť zmeniť a preto mu bude neskôr hroziť vysoký trest. Žalovaná im bez ich súhlasu oznámila zabezpečenie výjazdu notárskeho pracovníka s tým, že kým tento príde majú čas si to premyslieť. Uviedli, že samotnú zmluvu dostali k dispozícii k nahliadnutiu až keď sa k nim domov dostavil poverený pracovník notára. Po overení ich podpisov nedostali k dispozícii žiadny rovnopis predmetnej darovacej zmluvy a to ani následne po ich žiadostiach adresovaných žalovanej. Vzhľadom na zmenu správania sa žalovanej k nim nadobudli presvedčenie, že chcela využiť ich dôveru a najmä časovú tieseň, aby ich na to pripravila o ich majetok.

6. Právne odôvodnili podaný návrh ustanovením § 37 ods. 1 a § 39 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "OZ"), ktorých výklad v podanom návrhu aj uviedli. Tvrdili, že žalovaná obchádzala zákon (nadobudla majetok v rozpore s účelom inštitútu darovania) a konala v rozpore s dobrými mravmi (hrozba vysokého trestu pre syna žalobcov v prípade nezvolenia obhajcu ich synovi).

7. Rozsudkom zo dňa 12.01.2015 č.k. 4c/21/2014-167 súd prvej inštalácie zamietol návrh žalobcov, ktorým sa títo domáhali určenia, že darovacia zmluva uzatvorená medzi žalobcami 1/ a 2/ ako darcami a žalovanou ako obdarovanou zo dňa XX.XX.XXXX, predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/2-ica k nehnuteľnostiam, a to k rodinnému domu súpisné č. XXXX, stojaceho na parc. registra ". č. XXXXX/XX a k parc. reg. ". č. XXXXX/XX o výmere XXX A. - zast. plochy a nádvoria a parc. reg. ". č. XXXXX/XX o výmere X.XXX A. - zastavané plochy a nádvoria, všetko v F. W. D.. Ú.. Z., zapísané na LV č. XXXX (ďalej aj "nehnuteľnosti"), nebola platne uzatvorená a je preto neplatná; zároveň sa domáhali náhrady trov konania. O trovách konania súd rozhodol tak, že žalovanej priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

8. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, keď z vykonaného dokazovania nemal za preukázané, že by žalobcovia uzatvorili predmetnú darovaciu zmluvu v časovej tiesni vyvolanej žalovanou ani to, že by túto zmluvu uzatvorili pod bezprávnou vyhrážkou odporkyne, čo do nezabezpečenia a nefinancovania obhajoby syna žalobcov v prípade neuzatvorenia predmetnej darovacej zmluvy. Tu je potrebné uviesť, že syn žalobcov a druh odporkyne X.. I. bol vzatý do väzby dňa XX.XX.XXXX a predmetná darovacia zmluva bola uzatvorená dňa XX.XX.XXXX, teda po viac ako 2 mesiacoch od vzatia X.. I. do väzby. Sám žalobca 1/ na pojednávaní konanom 09.06.2014 uviedol, že žalovaná ho vo veci uzatvorenia predmetnej darovacej zmluvy oslovila po tom, keď bol X.. I. vzatý do väzby. Z obsahu predmetnej darovacej zmluvy súd zistil, že žalobcovia svojimi podpismi potvrdili, že si predmetnú zmluvu prečítali. Samotná darovacia zmluva nie je rozsiahla (jej text má fakticky niečo málo cez 1 stranu formátu A4), a je možné s jej obsahom sa oboznámiť v zásade počas niekoľkých málo minút. Súdu sa nepodarilo bezpečne zistiť, či predmetnú darovaciu zmluvu v potrebnom počte rovnopisov mali žalobcovia u nich doma pred podpisom zmluvy alebo ju tam priniesol až poverený pracovník notára, avšak vzhľadom na jej obsah nie je možné prisvedčiť tvrdenia žalobcov, že nepoznali jej obsah. K tvrdeniu žalobcov, že mali strach o osud svojho syna, ktorý vyvolala žalovaná hrozbou - bezprávnou vyhrážkou o tom, že bez uzatvorenia predmetnej darovacej zmluvy nebude zabezpečovať a financovať obhajobu syna žalobcov, je potrebné uviesť, že k tomuto tvrdeniu súd nemohol uveriť, nakoľko navrhovateľ 1/ sa celkom jasne vyjadril, že o zvolenie a zaplatenie obhajcu ich synovi sa nestaral, nakoľko žalobcovia s ním nežili, žila s ním žalovaná v spoločnej domácnosti 10 rokov, "prečo by sa mal do toho starať". Toto vyjadrenie žalobcu 1/ rozhodne nesvedčí o obave otca o osud syna. Tvrdenia žalobcov v tom smere, že žalovaná podmieňovala zabezpečenie obhajoby syna žalobcov prevodom spoluvlastníckeho podielu žalobcov darovacou zmluvou na žalovanú, je nelogické, nakoľko nadobudnutím spoluvlastníckeho podielu žalobcov žalovaná finančne reálne nezískala, keď ako je už zhora uvedené, po dohode s bankou aj žalobcami prevzala ťarchu vo forme splatenia úveru poskytnutého jej druhovi na nadobudnutie predmetnej nehnuteľnosti. Táto skutočnosť musela byť jasná aj obom navrhovateľom. Nie je možné prisvedčiť ani tvrdeniu žalobcov v tom smere, že ich vôľa nebola slobodná, čo malo mať za následok absolútnu neplatnosť nimi urobeného právneho úkonu - uzatvorenia darovacej zmluvy, keď nie je možné z vykonaného dokazovania dospieť k záveru, že by boli k urobeniu tohto právneho úkonu donútení bezprávnou vyhrážkou odporkyne v zmysle zhora uvedeného, nakoľko mal súd z výpovede navrhovateľa 1/ bezpečne preukázané, že tu absentovala

právne významná skutočná obava o osud ich syna (viď zhora). Predmetom darovacej zmluvy v súdnej veci bol spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2-ica na predmetných nehnuteľnostiach, darcami boli žalobcovia, obdarovanou žalovaná, ktorá dar od žalobcov prijala. Zmluva mala zákonom predpísanú písomnú formu. Čo sa týka tvrdenia žalobcov o nenaplnení účelu inštitútu darovania súd konštatuje, že účelom darovania je bezplatný prevod vlastníctva z darcu na obdarovaného, a toto v danej veci naplnené bolo, keď na základe uzatvorenej darovacej zmluvy žalovaná ako obdarovaná nadobudla od žalobcov ako darcov do vlastníctva ich spoluvlastnícky podiel na predmetných nehnuteľnostiach tak, ako je zhora uvedené. V konaní nebolo preukázané, že by sa žalovaná správala v rozpore s dobrými mravmi (§3 OZ); toto tvrdenie žalobcov sa javí súdu ako účelové. Z vykonaného dokazovania mal súd tiež za preukázané, že žalobcovia predmetnú nehnuteľnosť nikdy neužívali a ani sa ako vlastníci, resp. spoluvlastníci tejto nehnuteľnosti nesprávali, keď sa žiadnym spôsobom nestarali o prevádzku, údržbu a opravy predmetných nehnuteľností (domu), rovnako sa nestarali o splácanie úveru, za ktorý bola predmetná nehnuteľnosť ich synom nadobudnutá. Naopak z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že takto sa správala práve žalovaná, ktorá predmetnú nehnuteľnosť s jej druhom - synom žalobcov, po niekoľko rokov užívala a tiež sa po vzatí jej druha do väzby postarala o vyriešenie problému so splácaním predmetného úveru jej druha. Z vykonaného dokazovania (výpovede sporových strán) však mal súd tiež za preukázané, že pri nadobudnutí spoluvlastníckych podielov na predmetných nehnuteľnostiach (každá strana o veľkosti 1/2-ica vzhľadom k celku) od X. I.P. kúpnu zmluvou mali síce "dohodnutú" kúpnu cenu za každý zo spoluvlastníckych podielov v sume 250.000 eur, avšak vôbec nemali v úmysle túto kúpnu cenu X. I. zaplatiť a ani on nemal v úmysle kúpnu cenu od nich žiadať. Súd mal za preukázané, že X. I. realizoval prevody svojho majetku účelovo, naoko, v závislosti od toho, či mal v tom-ktorom období obavu z trestného stíhania a jeho prípadných následkov. Tu je treba len naokraj poznamenať, že pokiaľ v oboch kúpnych zmluvách bola nezhoda vôle a jej prejavu čo do reálneho zaplatenia kúpnej ceny za prevádzané spoluvlastnícke podiely, javia sa obe spomenuté kúpne zmluvy ako neplatné pre nezhodu vôle a jej prejavu a javí sa teda sporným, kto je vlastne skutočným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že návrh bolo potrebné ako nedôvodný v celom rozsahu zamietnuť, preto rozhodol tak, ako je vo výroku I. tohto rozsudku. V zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. vzniklo žalovanej, ktorá mala vo veci plný úspech, právo na náhradu trov konania, o ktorom súd rozhodol v súlade s ust. § 151 ods. 1 O.s.p.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia, ktorí navrhli napadnutý rozsudok zmeniť a ich návrhu vyhovieť a priznať im náhradu trov konania. Naďalej trvali na tom, že boli bezprávnym pôsobením žalovanej na ich osobu donútení darovaciu zmluvu podpísať, pričom verbálny tlak žalovanej zbudil u nich dôvodný strach z ujmy, ktorá hrozila osobe ich blízkej - ich synovi v trestnom konaní v tom kontexte, že ak nepodpíšu darovaciu zmluvu, žalovaná dá od všetkého ruky preč (mala tým na mysli zabezpečenie obhajoby pre ich syna). Táto obava o blízku osobu mala za následok, že vôľa, ktorú prejavili pri právnom úkone - darovaní, sa vytvorila pod vplyvom strachu a nebola tak slobodná. V tejto súvislosti poukázali i na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 33 Odo 808/2005 zo dňa 25.07.2007. Poukázali na to, že cieľ, ktorý je sledovaný použitím bezprávnej vyhrážky, nemusí byť sám o sebe protiprávny. Stačí, aby sa jednalo o vyhrážku takú a takej intenzity, respektíve povahy, že u toho, voči komu bola použitá, vzbudila dôvodný strach. Žalobcovia mali evidentne strach o svojho syna a o jeho budúcnosť, pričom okolnosti, ktoré predchádzali ich podpisu na predmetnej darovacej zmluve zo dňa XX.XX.XXXX, sa nedajú klasifikovať ako štandardné, obzvlášť v prípade tak dôležitého právneho aktu, akým je nepochybne darovanie a navyše pri takej vysokej hodnote blížiacej sa sume 200.000 eur. Žalovaná darovaním nadobudla hodnotu 200.000 eur, čo je hodnota majetku o 120.000 eur vyššia, ako bola výška zostatku úveru v Q. T. I., a. s. k XX.XX.XXXX, čo predstavovalo sumu 80.170,33 eur. Zdôraznili, že žalovaná vyvíjala z vlastnej vôle enormnú iniciatívu, aby mohla pristúpiť ako spoludlžníčka z vyššie uvedeného dlhu viazanému na nehnuteľnosť, z ktorej spoluvlastnícky podiel o výške 1/2-ica bol predmetom darovacej zmluvy. Súd konštatoval, že nemal za preukázané, že by žalovaná konala v rozpore s dobrými mravmi, pritom aj zo samotného priebehu jednotlivých pojednávaní, ako aj z výpovedí žalobcov a svedkyne Slobodovej jasne vyplynulo, že žalovaná ich vyslovene neznáša a pohŕda nimi, pričom tieto vzťahy boli chladné aj v priebehu minulých rokov. Je dosť ťažké si predstaviť a logicky odôvodniť, že čo iné ako bezprávná vyhrážka odporkyne a strach o osud syna by ich donútilo darovať majetok vo výške 200.000 eur a previesť ho na odporkyňu.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením zo dňa 04.05.2016 č.. k. 10Co/349/2015-221 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že súd prvej inštancie pochybil, pokiaľ sa zaoberal vecnou opodstatnenosťou návrhu na začatie konania bez toho, aby skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na

požadovanom určení neplatnosti darovacej zmluvy. Naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení je potrebné skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacieho návrhu a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia.

11. S prihliadnutím na to, odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie sa existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení nezaoberal, nezaujal k uvedenej otázke žiadne stanovisko, odvolací súd musel napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, pretože v prípade posúdenia týchto otázok odvolacím súdom a konečným rozhodnutím veci by bola porušená dvojinštančnosť konania a účastníkom by bolo odopreté právo vyjadriť sa a navrhnúť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení s prihliadnutím na posúdenie veci v zmysle vyššie uvedeného.

12. Podaním zo dňa 08.12.2017 doručeným súdu 11.12.2017 žalobcovia navrhli konanie prerušiť až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4C/28/2016. Uviedli, že predmetné konanie je potrebné prerušiť nakoľko je tu prvotná potreba vyriešiť otázku určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX ktorá sa rieši v konaní 4c/28/2016.

13. Podľa § 162 ods. 1 písm. a) C.s.p súd konanie preruší ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

14. Podľa § 164 C.s.p. ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

15. Citované ust. § 162 ods. 1 písm. a/ C. s. p. predpokladá takú predbežnú, resp. prejudiciálnu otázku, ktorej predchádzajúce vyriešenie je nutné, aby bolo možné rozhodnúť vo veci samej.

16. Povinnosť súdu prerušiť konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a) C.s.p. je potrebné vykladať v súvislosti s § 193 C.s.p., podľa ktorého je súd viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd, rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov a kto ich spáchal (súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní), rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti. Týmto okruhom otázok je teda súd viazaný v tom zmysle, že si o nich nemôže urobiť ani prejudiciálny záver (rozhodovanie o týchto otázkach v merite veci je pochopiteľne rovnako vylúčené). Ak bez vyriešenia týchto otázok nemôže súd pokračovať v konaní, konanie preruší a pokračuje v ňom až po odpadnutí tejto prekážky.

17. Ust § 164 C.s.p. upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber, resp. voľbu súdu, ktoré z jednotlivých opatrení (napr. spojenie vecí, prerušenie konania, riešenie tzv. predbežnej otázky) slúžiacich účelu racionálnej organizácie postupu súdu pri vedení príslušného súdneho konania, je ale potrebné podriaďiť aj požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní a použiť to opatrenie, prostredníctvom ktorého je ochrana práv účastníkov konania rýchlejšia a účinnejšia. Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo.

18. Súd dospel k záveru, že na prerušenie konania v danom prípade nie sú splnené podmienky v zmysle ust. § 162 ods. 1 C.s.p. písm. a) ale ani podmienky vyplývajúce z ust. § 164 C.s.p. nakoľko v konaní 4c/28/2016 sa nerieši otázka, ktorú súd nie je oprávnený v predmetnom konaní riešiť a ani sa v ňom nerieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v predmetnom konaní.

19. Ako vyplýva z podanej žaloby vo veci 4C/28/206 žalobcovia 1/ a2 sa domáhajú voči žalovanej z tohto konania ako žalovanej 1/ a X. I. ako žalovanému 1/ určenia, že oni sú v podiele 1/1 bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, ktoré boli aj premetom prevodu darovacou zmluvou, určenia neplatnosti ktorej sa domáhajú aj v konaní 4C/21/2014.

20. Tu súd poukazuje aj na samotný dôvod zamietnutia podanej žaloby, a to skutočnosť že na požadovanom určení neplatnosti darovacej zmluvy nie je daný naliehavý právny záujem z dôvodu že je možné žalovať o určenie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti pričom v konaní vedenom na

tunajšom súde pod sp. zn. 4C/28/2016 sa takéhoto určenia vlastníckeho práva žalobcovia aj domáhajú. Pričom práve otázka platnosti darovacej zmluvy sa bude musieť vyriešiť ako predbežná otázka v konaní 4C/28/2016 a preto jej riešenie v samostatnom konaní resp. prerušenie takéhoto konania do skončenia konania, v ktorom sa takáto predbežná otázka musí riešiť by bolo nadbytočné, nevhodné a predovšetkým neúčinné, nakoľko logicky bez ohľadu na spôsob jej vyriešenia by sa nezmenila základná skutočnosť a to, že na navrhovanom určení neplatnosti darovacej zmluvy nemajú žalobcovia naliehavý právny záujem.

21. Vzhľadom na to, že neboli splnené podmienky na prerušenie konania, súd návrh žalobcov na prerušenie konania zamietol, a o zamietnutí návrhu žalobcov rozhodol s poukazom na ust. § 162 ods. 3 C.s.p. až v rozhodnutí vo veci samej.

22. Súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie na 22.01.2018 na ktoré sa dostavil žalobca 1/, žalovaná a právna zástupkyňa žalovanej - doručenie predvolania majú riadne a včas vykázané, lehota na prípravu pojednávania v zmysle § 178 ods. 2 CSP bola zachovaná. Nedostavila sa žalobkyňa 2/ - doručenie predvolania mala riadne a včas vykázané, lehota na prípravu pojednávania v zmysle § 178 ods. 2 CSP bola zachovaná, svoju neúčast' ospravedlnila a nežiadala súd o odročenie pojednávania. Súd následne rozhodol že bude pojednávať v neprítomnosti žalobkyne 2/.

23. Na predmetnom pojednávaní súd stranám sporu oznámil predbežné právne posúdenie veci t.j. nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a následne žalobcom vytvoril priestor aby sa k predmetnej otázke vyjadrili.

24. Splnomocnený zástupca žalobcu poukázal na uznesenie odvolacieho súdu s tým, že v zmysel tohto uznesenia je naliehavý právny záujem v danej veci daný.

25. Právny zástupca žalovanej poukázal na svoje predchádzajúce podania a uviedol, že podľa jeho názoru nie je daný naliehavý právny záujem na požadovnom určení.

26. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa obsahom spisu, listinnými dôkazmi založenými v spise, výpoveďami a výsluchmi účastníkov konania, ich právnych zástupcov ako aj svedkov, pričom pri vyhodnotení zisteného skutkového stavu sa obmedzil len na zistenia, potrebné k posúdeniu danosti naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení neplatnosti darovacej zmluvy a zistil tento skutkový a právny stav:

27. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX (zo dňa XX.XX.XXXX W. Y. B. XX.XX.XXXX) pre F. W. D.. Ú.. Z. súd zistil, že odporkyňa je zapísaná ako výlučná vlastníčka nehnuteľností a to rodinného domu súpisné č. XXXX, postaveného na parcele reg. ". Č.. XXXXX/XX a pozemkov - parc. reg. ". Č.. XXXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX A. a parc. reg. ". Č.. XXXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX A..

28. Z darovacej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX súd zistil, že žalobcovia touto zmluvou darovali žalovanej ich spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2-ica vzhľadom k celku na predmetných nehnuteľnostiach ako družke ich syna a že žalovaná ako obdarovaná tento dar od žalobcov ako darcov prijala. Ďalej súd z tejto zmluvy zistil, že nadobúdacia hodnota spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/2-ice vzhľadom k celku bola na základe kúpnej zmluvy právoplatnej dňa XX.XX.XXXX, ktorou zmluvou darcovia prevádzaný spoluvlastnícky podiel prevádzali, dohodnutá na 250 000,- eur. Z článku V. predmetnej darovacej zmluvy súd zistil, že k uzavretiu zmluvy pristúpili zmluvné strany slobodne a vážne, prečítali si ju, porozumeli jej obsahu, čo na znak súhlasu potvrdili svojimi podpismi (bod 4.) a tiež, že zmluva bola vyhotovená v počte 5 rovnopisov, z ktorých 2 budú predložené Správe katastra Piešťany k vykonaniu zápisu zmien vlastníctva a po 1 vyhotovení obdrží každý účastník zmluvy (bod 5.).

29. Z návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti datovaného dňom XX.XX.XXXX a podpísaného všetkými účastníkmi konania súd zistil, že bol podaný na S. D. Z. dňa XX.XX.XXXX.

30. Podľa § 470 ods. 1, 2 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

31. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

32. Podľa § 80 písm. c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

33. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

34. Naliehavý právny záujem je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby (v danom prípade tomu tak bolo v čase podania žaloby v zmysle ust. § 80 písm. c/ O. s. p., účinného do 30. júna 2016 ale uvedená podmienka musí byť splnená aj od XX.XX.XXXX tak ako to vyplýva z ust. § 137 písm c) CSP). Naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný v čase rozhodovania súdu.

35. Žalobcovia sa podanou žalobou domáha určenia neplatnosti darovacej zmluvy, logicky sa teda nedomáhajú rozhodnutia o osobnom stave ani aby sa rozhodlo o splnení nejakej povinnosti. Právna teória i konštantná súdna prax už dlhodobo zastáva názor, že za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. resp. 137 písm. c) C.s.p. je potrebné považovať aj návrh na určenie neplatnosti zmluvy, hoci sa ním priamo neurčuje existencia či neexistencia práva, resp. právneho vzťahu. Vzhľadom na to je potrebné i predmetnú žalobu, ktorou sa žalobovia domáhajú určenia absolútnej neplatnosti zmluvy, považovať za určovaciu žalobu. Základnou podmienkou dôvodnosti a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby je potom existencia právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení. Právny záujem žalobcov pritom musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcov to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná (ne)existencia práva či právneho vzťahu navrhovateľa, teda je tu stav kedy právo, resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný, teda je daná existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi účastníkmi; jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu resp. stav neistoty právneho postavenia navrhovateľa, ktorý nemožno odstrániť inak len určovacím výrokom; jestvuje potreba odstránenia tejto neistoty, resp. ohrozenia práva alebo právneho vzťahu. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu, vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu. Je teda nutné, aby tento naliehavý právny záujem jestvoval nielen v čase rozhodovania súdu prvého stupňa, ale aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu

36. K tomu či je právny záujem na určení sa prihliada z úradnej povinnosti v ktoromkoľvek štádiu konania. Podľa konštantnej judikatúry určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplne vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo (rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/112/2004 aj 3Cdo/98/2004). Ten je v takom prípade daný na samotnom určení práva. Určenie neplatnosti zmluvy totiž nemusí vždy znamenať, že účastník je nositeľom práva, ktoré mu malo v dôsledku zmluvy zaniknúť, alebo že nie je nositeľom práva, ktoré mal zmluvou nadobudnúť, pretože právo mu mohlo zaniknúť na základe inej právnej skutočnosti, prípadne ho mohol nadobudnúť iným spôsobom.

37. Ak súd rozhodne o tom, že zmluva o prevode nehnuteľností je neplatná, týmto deklaratórnym súdnym rozhodnutím sa teda spravidla neriešia všetky otázky sporu, predovšetkým s konečnou platnosťou otázka komu nehnuteľnosť patrí. I podľa už konštantnej judikatúry českých súdov, zohľadniac pritom vo vzťahu k tejto otázke totožnú právnu úpravu v Slovenskej a Českej republike, žaloba o určenie v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. resp. § 137 písm. c) C.s.p. nie je opodstatnená ani vtedy, ak má požadované určenie len povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je, či nie je právny vzťah alebo právo, a to najmä vtedy, ak táto otázka nerieši alebo nemôže riešiť celý obsah alebo dosah sporného právneho vzťahu alebo práva. Stav ohrozenia práva žalobcu alebo neistota v jeho právnom postavení sa v takom prípade totiž neodstráni iba tým, že bude vyriešená predbežná otázka z ktorej bez ďalšieho právny vzťah (právo), významný pre právny pomer účastníkov ešte nevyplýva, ale až určením, či tu právny vzťah

alebo právo je alebo nie je. Najvyšší súd ČR v rozsudku sp. zn. 22Cdo 2147/99 uzavrel, že pokiaľ právna otázka (platnosť zmluvy), o ktorej má byť rozhodnuté má povahu predbežnej otázky k existencii práva alebo právneho vzťahu (vlastníctvo), nie je daný naliehavý právny záujem na určení tejto predbežnej otázky, ak možno žalovať priamo o určenie existencie práva alebo právneho vzťahu; inak povedané, ak možno žalovať priamo na určenie existencie práva alebo právneho vzťahu, nie je daný naliehavý právny záujem na určenie platnosti či neplatnosti zmluvy, ktorá sa tohto práva alebo právneho vzťahu týka.

38. Právny názor, že pokiaľ je možné žalovať priamo na určenie existencie práva alebo právneho vzťahu, nie je daný naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti príslušného právneho úkonu, lebo otázka platnosti právneho úkonu má vo vzťahu k otázke existencie práva alebo právneho vzťahu povahu otázky predbežnej, opakovane uznal Ústavný súd ČR ústavne konformným (napr. v uzneseniach sp. zn. I.ÚS 45/99, IV.ÚS 501/2000, II.ÚS 2453/07). S poukazom na vyššie uvedené teoretické východiská, súladne s konštantou súdnou judikatúrou, súd dospel k záveru, že vzhľadom na to, že otázka neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy, o ktorej má byť rozhodnuté na základe podanej žaloby, má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k existencii vlastníckeho práva k daným nehnuteľnostiam, nie je daný naliehavý právny záujem na určení tejto predbežnej otázky. V danom prípade totiž môžu žalobcovia žalovať (a je potrebné podotknúť že aj žalujú v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 4c/28/2016) priamo o určenie existencie vlastníckeho práva k danej nehnuteľnosti, v ktorom konaní ako jedna z predbežných otázok bude riešená práve otázka neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy, ktorou žalobcovia mali previesť dotknutú nehnuteľnosť na žalovanú, pričom v konaní o takejto žalobe bude vyčerpávajúco vyriešená spornosť daného vzťahu.

39. Za tejto situácie dospel súd k záveru, že žalobcovia ani napriek skutočnosti, že súd potom ako na pojednávaní dňa 22.01.2018 oznámil predbežné právne posúdenie veci a teda že v danom prípade nie je daný naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení, dostatočne nevysvetlili v čom, spočíva ich naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva, resp. v čom by situácia, ktorá by nastala v prípade určenia neplatnosti darovacej zmluvy pre žalobcov priaznivejšia v porovnaní so situáciou pred určením tejto neplatnosti a preto nie sú splnené zákonné podmienky pre prípustnosť určovacej žaloby, keď žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a preto bolo potrebné takúto žalobu zamietnuť bez toho aby sa súd zaoberal vecnou stránkou sporu.

40. O nároku žalovanej na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, pričom žalovaná bola v konaní vzhľadom na zamietnutie žaloby plne úspešná, preto jej súd priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov konania voči v rozsahu 100%.

41. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Piešťany.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané. Odvolanie podľa § 365 ods. 1 C.s.p. možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa z.č. 233/95 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.